

**ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

11/10-443

06.03.2020

Голові Наглядової ради
Національної акціонерної компанії
“Нафтогаз України”
СПОТТІСВУД К.

Шановна пані Споттїсвуд !

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Кучеренка О. Ю., оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 березня 2020 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 8 арк. у 1 прим.

З повагою

Руслан СТЕФАНЧУК

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

Кучеренко Олексій Юрійович

01008, м. Київ, вул. Грушевського 5

№ 24/20

18 лютого 2020 р.

Голові наглядової ради
АТ «Національна акціонерна
компанія «Нафтогаз України»
Клер Споттісвуд

Копії: членам наглядової ради

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо невиконання основних завдань
і очікуваних показників,
встановлених для наглядової ради
АТ «НАК «Нафтогаз України»*

Відповідно до статті 15 Закону України «Про статус народного депутата України», депутатський запит — це вимога народного депутата, народних депутатів чи комітету Верховної Ради України, яка заявляється на сесії Верховної Ради України до [...] керівників підприємств, установ і організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності, дати офіційну відповідь з питань, віднесених до їх компетенції.

Згідно зі статтею 17 цього ж Закону, народний депутат має право одержати інформацію з питань, пов'язаних із здійсненням ним депутатських повноважень, від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, які зобов'язані надати йому таку інформацію в порядку та строки, визначені цим Законом.

Як визначено статтею 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації» не може бути обмежено доступ до інформації про розпорядження бюджетними коштами, володіння, користування чи розпорядження державним майном, у тому числі до копій відповідних документів, умови отримання цих коштів чи майна, прізвища, імена, по батькові фізичних осіб та найменування юридичних осіб, які отримали ці кошти або майно.

Відповідно до статті 5² Закону України «Про управління об'єктами державної власності», Кабінет Міністрів України по відношенню до АТ «НАК «Нафтогаз України» забезпечує формування державної політики, визначення

загальних принципів та пріоритетних напрямів розвитку у сфері управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави.

Ураховуючи вимоги зазначеного Закону, Кабінет Міністрів України, як єдиний акціонер, що управляє корпоративними правами АТ «НАК «Нафтогаз України» в порядку визначеному статтею 33 Закону України «Про акціонерні товариства», своєю постановою від 26.04.2017 р. № 351 затвердив *основні засади здійснення державної власності* щодо АТ НАК «Нафтогаз України» (далі — *Компанія*).

Ці основні засади визначають основні цілі та пріоритети, згідно з якими держава володіє Компанією, очікувані результати діяльності Компанії у 2017-2020 роках та основні принципи корпоративного управління Компанії.

Зазначеною постановою, держава Україна в особі Кабінету Міністрів України, як засновника та єдиного акціонера Компанії визначила та встановила основні цілі та пріоритети, згідно з якими держава володіє Компанією а також встановила очікувані результати діяльності Компанії у 2017-2020 роках, основними серед яких є:

- забезпечення та підвищення енергетичної безпеки України шляхом організації та розвитку геологорозвідувальних робіт, пов'язаних з пошуком нафти і газу;
- збереження диверсифікації джерел і маршрутів постачання газу;
- забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу та захисту побутових споживачів, зокрема за рішеннями Кабінету Міністрів України;
- збільшення обсягу видобутку газу Компанією (її дочірніми підприємствами), зокрема забезпечення видобутку у 2017 році — не менш як 15,2 млрд куб. метрів газу, у 2018 році — не менш як 16,5 млрд куб. метрів газу, у 2019 році — не менш як 18,2 млрд. куб. метрів газу, у 2020 році — не менш як 20,1 млрд куб. метрів газу;
- недопущення негативного небалансу споживання природного газу організаціями, щодо яких Компанія визначена постачальником із спеціальними обов'язками, шляхом вжиття Компанією вичерпних заходів із врегулювання зазначеного питання

Цією ж постановою Кабінет Міністрів України, як засновник та єдиний акціонер Компанії, визначив основні повноваження наглядової ради Компанії, серед яких забезпечення належного виконання основних завдань та досягнення вищезазначених очікуваних результатів визначених урядом для Компанії.

Крім цього, постановою від 19 липня 2017 р. № 526 Кабінет Міністрів України затвердив *очікувані показники роботи наглядової ради Компанії*. Ці очікувані показники визначають результат роботи наглядової ради Компанії, яких вона повинна досягнути у встановлені строки, діючи в межах повноважень та завдань, визначених *основними засадами здійснення державної власності*, затверджених вже згаданою постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 351.

Відповідно до визначених Українським урядом *очікуваних показників роботи наглядової ради Компанії*, здійснюється оцінка її роботи.

Разом з тим, відповідно до звітів Компанії та публічних заяв її менеджменту, діяльність Компанії та її управління з боку наглядової ради протягом останніх років здійснюється з порушенням виконання (неналежним виконанням) завдань та очікуваних показників, визначених Українським урядом при затвердженні для Компанії *основних засад здійснення державної власності*.

Щодо виконання очікуваних показників видобутку газу

20 січня 2020 року на сайті АТ «Укргазвидобування» було оприлюднено інформацію, відповідно до якої у 2019 р. підприємство видобуло 13,62 млрд куб. м товарного газу. При цьому в повідомленні наголошується, що Компанія в повному обсязі виконала річний виробничий план. У порівнянні з 2018 роком видобуток товарного газу знизився на 375 млн куб. м.

За даними АТ «Укртрансгаз» і аналітичного видання «EXPRO Gas & Oil Monthly» валовий видобуток природного газу АТ «Укргазвидобування» в 2019 році склав 14,888 млрд куб. м, що на 608 млн куб. м (3,82%) нижче за видобуток у 2018 році (15,496 млрд куб. м).

Звіт АТ «Укргазвидобування» щодо виконання у 2019 році в повному обсязі річного плану видобутку газу викликає неабиякий подив, адже загальний обсяг валового видобутку природного газу у 2019 році (14,888 млрд куб. м) на 3,312 млрд куб. м (на 22%) менший, ніж визначено *очікуваними показниками*, визначеними при затвердженні *основних засад здійснення державної власності* щодо НАК «Нафтогаз України».

Виникає запитання, або ж АТ «Укргазвидобування», що входить у групу «Нафтогаз», надає завідомо неправдиву інформацію щодо виконання в 2019 році у повному обсязі річного плану видобутку газу, або ж з боку наглядової ради та менеджменту Компанії було встановлено та доведено для АТ «Укргазвидобування» план з видобутку газу на 22% менший від встановлених Українським урядом *очікуваних показників* та на 3,82% менший від видобутку 2018 року.

Крім того, відповідно до заяв керівника інтегрованого газового бізнесу НАК «Нафтогаз України» Андрія Фаворова, основна стратегія Компанії з видобутку газу «сфокусована на підтриманні базового видобутку», тобто на його стагнації. При цьому, згідно заяв зазначеного менеджера, така стратегія видобутку газу була погоджена наглядовою радою Компанії.

Зазначене повністю протирічить основним цілям діяльності Компанії щодо забезпечення та підвищення енергетичної безпеки України, визначених Кабінетом Міністрів України.

Яким чином наглядова рада Компанії могла погодити стратегію з видобутку газу, що суперечить *очікуваним показникам*, встановлених акціонером — Українським урядом?

Щодо виконання завдань з недопущення негативного небалансу споживання природного газу організаціями, щодо яких Компанія визначена постачальником із спеціальними обов'язками, шляхом вжиття Компанією вичерпних заходів із врегулювання зазначеного питання

4 лютого 2020 року на сайті АТ «Укртрансгаз», що входить до групи «Нафтогаз», було оприлюднено інформацію, відповідно до якої на кінець 2019 року борг за негативні небаланси учасників ринку природного газу досяг 44 млрд грн і внаслідок несплати учасниками ринку за негативні небаланси, Укртрансгаз не має можливості повністю погасити свої фінансові зобов'язання перед постачальниками газу для власних ВТВ та замовниками послуг транспортування.

При цьому зазначається, що 2019 рік став найгіршим роком від прийняття Кодексу ГТС, що запровадив практику небалансів учасників ринку, і проблема не була вирішена до завершення відокремлення нового оператора ГТС та становить найбільшу загрозу стабільності його роботи.

Відповідно до перевіреної аудитором фінансової звітності АТ «Укртрансгаз», тільки за період 2017–2018 рр. збитки від знецінення боргів за негативні небаланси становили понад 25 млрд грн.

Формування таких збитків є наслідком незадовільного управління з боку наглядової ради та менеджментом Компанії оператором ГТС (Укртрансгаз), який здійснював свою діяльність до 2020 року, та призвело до загрози стабільності роботи нового Оператора ГТС з 2020 року.

Зазначене повністю протирічить *очікуваним показникам* діяльності Компанії, визначених Кабінетом Міністрів України для наглядової ради та менеджменту Компанії.

Щодо завдань із збереження диверсифікації джерел і маршрутів постачання газу

14 січня 2020 року опубліковано інтерв'ю генерального директора ТОВ «Оператор газотранспортної системи» Сергія Макогона для інформаційного агентства «Інтерфакс-Україна». Зокрема, генеральний директор Оператора ГТС зазначив, що після підписання нового контракту на транзит газу між російським Газпромом та українським Нафтогазом є неможливим подальше використання частини активів ГТС та є необхідність її структурної перебудови під транзитну потужність 40 млрд куб. м (замість 147 млрд куб. м).

Таким чином, дії НАК «Нафтогаз України» не тільки не забезпечили збереження маршрутів постачання газу, а й призвели до втрати маршрутів та

навіть до обговорення можливості «викопування труб» за певними маршрутами.

Перебудова газотранспортної системи України під транзитну потужність 40 млрд куб.м потребуватиме відповідних капітальних витрат, а оцінка її вартості знизиться в багато разів.

Зазначене повністю протирічить основним цілям діяльності Компанії, визначених Кабінетом Міністрів України для наглядової ради Компанії.

Щодо завдань забезпечення загальносуспільних інтересів на ринку природного газу та захисту побутових споживачів, зокрема за рішеннями Кабінету Міністрів України

3 лютого 2020 року в засобах масової інформації було повідомлено про те, що в кінці січня 2020 року було підписано мирову угоду між компаніями «Укрнафта» і «Укртрансгаз» про визнання права «Укрнафти» на спірний газ в підземних сховищах обсягом 2,06 млрд куб. м, за який «Нафтогаз» погодився виплатити майже 18 мільярдів гривень.

Зазначені 2 млрд куб. м газу, були поставлені Компанією для потреб населення ще в 2006 році за рішенням Кабінету Міністрів України. При цьому в 2006 році вартість реалізації цього газу для населення становила близько 800 млн грн або ж майже у 22 рази менше, ніж Нафтогаз має намір сплатити для Укрнафти у 2020 році.

За даними представників Нафтогазу, повернення газу для Укрнафти та подальший його викуп Нафтогазом на суму близько 18 млрд грн було погоджено наглядовою радою Компанії.

Відповідно до погоджених наглядовою радою умов, після повернення 2,06 млрд куб.м природного газу із ПСГ для Укрнафти, остання продасть цей газ для Нафтогазу за укладеним договором купівлі–продажу за цінами березня 2019 року, які на 60% вищі від діючих станом на лютий 2020 року (7405 грн без ПДВ у березні 2019 р. та 4661 грн без ПДВ у лютому 2020 р.)

Загальна вартість такого газу складає 15 млрд грн без ПДВ, або ж 18 млрд грн з ПДВ.

Тобто Нафтогаз, за погодженням наглядової ради Компанії, погодився викупити газ в Укрнафти за завищеними на 60% цінами від діючих у лютому 2020 р. та більш ніж у 20 разів більшими ніж ті, що діяли на момент виникнення боргу.

За поясненнями представників Нафтогазу, джерелом для викупу Нафтогазом в Укрнафти обсягів газу за завищеною на 60% ціною буде компенсація з Державного бюджету для Нафтогазу за покладені спеціальні обов'язки із постачання газу для потреб населення.

Разом з тим, в Державному бюджеті на 2020 рік не передбачено жодних компенсацій для Нафтогазу.

Менеджмент Нафтогазу, за погодженням наглядової ради Компанії, всупереч визначених для них завдань щодо забезпечення загальносупільних інтересів на ринку природного газу та захисту побутових споживачів, зокрема за рішеннями Кабінету Міністрів України, вимагає від Уряду сплатити йому з Державного бюджету компенсацію за покладені спеціальні обов'язки із постачання газу для потреб населення у 2015–2018 рр. у загальному розмірі понад 110 млрд грн.

На сьогодні питання компенсації розглядається в Апеляційному суді за позовом Нафтогазу до Кабінету Міністрів України. При цьому суд першої інстанції відмовив Нафтогазу в такій компенсації з Держбюджету.

Дії наглядової ради та менеджменту Компанії в частині погодження умов повернення 2,06 млрд куб. м природного газу для Укрнафти та позови Нафтогазу проти Кабінету Міністрів України щодо надання компенсації з бюджету повністю протирічать завданням, визначених Українським урядом для наглядової ради щодо забезпечення загальносупільних інтересів на ринку природного газу та захисту побутових споживачів, зокрема за рішеннями Кабінету Міністрів України.

Відповідно до Закону України «Про статус народного депутата України», народний депутат зобов'язаний дбати про благо України і добробут Українського народу, захищати інтереси виборців та держави.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 15, 17 Закону України «Про статус народного депутата України», **прошу повідомити** (за кожним пунктом окремо):

1. Чи ознайомлені члени наглядової ради Компанії з постановою КМУ від 26.04.2017 р. № 351 «Про затвердження основних засад здійснення державної власності щодо публічного акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Нафтогаз України”», відповідно до якої Український уряд визначив цілі, завдання та очікувані показники діяльності НАК «Нафтогаз України»?

2. Чи вважають члени наглядової ради Компанії своїм обов'язком дотримуватись *очікуваних показників діяльності* та завдань, визначених для них Кабінетом Міністрів України, як засновником та єдиним акціонером Компанії, при затвердженні постановою КМУ від 26.04.2017 р. № 351 *основних засад здійснення державної власності* щодо НАК «Нафтогаз України»?

3. Чи погоджувала наглядова рада Компанії очікувані показники з видобутку газу АТ «Укргазвидобування» на 2019 рік?

Якщо так — то в яких обсягах і чи відрізняються ці обсяги видобутку від очікуваних обсягів, визначених для Компанії постановою КМУ від 26.04.2017 р. № 351? Якщо відрізняються, то чому?

4. Чи погоджувала наглядова рада Компанії нову Стратегію видобутку газу, відповідно до якої діяльність з видобутку газу «сфокусована на підтриманні базового видобутку», та яка суперечить очікуваним показникам, визначених постановою КМУ від 26.04.2017 р. № 351 про затвердження основних засад здійснення державної власності щодо НАК «Нафтогаз України»?

5. Чи погоджувала наглядова рада Компанії умови повернення для Укрнафти 2,06 млрд куб.м природного газу та його зворотного викупу?

Якщо так — то які основні фінансові результати для Компанії від такого повернення газу та чи передбачають такі умови отримання компенсації з Державного бюджету України (в якій сумі)?

6. Які причини невиконання основних завдань та *очікуваних показників*, встановлених Українським урядом для наглядової ради Компанії, щодо:

- збільшення обсягу видобутку газу Компанією у 2019 році — не менш як 18,2 млрд куб. метрів газу;
- забезпечення та підвищення енергетичної безпеки України шляхом організації та розвитку геологорозвідувальних робіт, пов'язаних з пошуком нафти і газу;
- збереження диверсифікації джерел і маршрутів постачання газу;
- забезпечення загальносупільних інтересів на ринку природного газу та захисту побутових споживачів, зокрема за рішеннями Кабінету Міністрів України;
- недопущення негативного небалансу споживання природного газу організаціями, щодо яких Компанія визначена постачальником із спеціальними обов'язками, шляхом вжиття Компанією вичерпних заходів із врегулювання зазначеного питання?

7. Як часто незалежним членам наглядової ради Компанії у своїй практиці, до початку роботи в Україні, доводилося порушувати та не виконувати рішення національних урядів країн, в яких вони здійснювали свою професійну діяльність?

8. Яким чином наглядова рада Компанії оцінює невиконання керівником Компанії визначених для нього Кабінетом Міністрів України вищезазначених очікуваних показників діяльності Компанії, та чи матиме таке невиконання показників вплив на продовження чи не продовження контракту з діючим керівником Компанії?

9. Чи мають намір члени наглядової ради Компанії добровільно подати у відставку за підсумками роботи Компанії у 2019 році за невиконання наглядовою радою визначених для неї вищезазначених завдань та *очікуваних показників*?

10. Скільки разів, в яких місяцях 2017 року та на підставі чого наглядова рада Компанії погоджувала виплату премій для менеджменту Компанії за наслідками окремого рішення Стокгольмського трибуналу у провадженні проти "Газпрому" за контрактом на поставку газу?

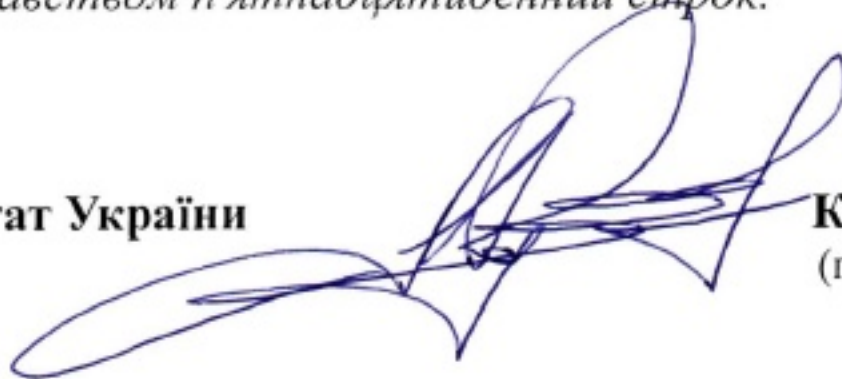
11. Чи вносила наглядова рада Компанії зміни до контракту із керівником Нафтогазу, умови якого визначені наказом Мінекономіки від 13.04.2016 р. № 681 «Про затвердження умов контракту з головою та членами правління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», які б надавали право керівнику Компанії отримувати будь-які додаткові премії, що не передбачались первинними умовами контракту?

Якщо так — на підставі чого вносились такі зміни?

Письмову відповідь за результатами розгляду запиту прошу надати у встановлений законодавством п'ятнадцятиденний строк.

З повагою

народний депутат України

Кучеренко О.Ю.
(посвідчення №179)